

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aeli Donati qvod fertvr commentvm Terenti

Donatus, Aelius

Lipsiae, 1905

Phormio III

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1583](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1583)

- 458 **18** RES MAGNA EST CAUSA AMPLIANDI SENTENTIAM.
 459 **19** INCERTIOR SVM MVLTQVAM DVDDVM EX TRIBVS ENIM
 vnus suasit, alter dissuasit, tertius nihil dixit.
 464 **24** IN TEMPORE HVC SE RE. <'in tempore'> opportune,
 ἐπιτακτως. Sallustius (*Hist. I fr. 32 M.*) 'maximeque ferocia 5
 regis Mithridatis in tempore bellaturi'.

III.

1.

- 465 **1** ENIMVERO ANTIPHO MVLTIS MODIS CVM ISTOC ANIMO
 ES 'cum istoc animo' pro 'huius animi'. Ennius (*ann. l.*
*inc. fr. 21 M. = v. 550 V.*²) 'optima cum pulchris animis
 Romana iuuentus'. 10
 466 **2** ITA TENE HINC ABISSE ET VITAM TVAM ἐν ὑποκρίσει,
 ut (*Verg. Aen. XI 269—70*) 'inuidisse deos, patriis ut
 r. o. e. o. et <p. C. u.?' et) (*Ter. Andr. III 5, 3*) 'ser-
 uon fortunas meas <me> commisisse futili!'
 467 **3** 1 ALIOS TVAM REM AB INFINITIVM AD INDICATIVUM 15
 transitum fecit. 2 CREDIDISTI pro 'putasti'.
 469 **5** PATERETVR MALI LEGITVR ET 'potiretur', quia potiri
 τῶν μέσων fuit. Plautus (*Capt. I 1, 24; 2, 41; III 5, 104*)
 'hostium potitus est'.
 470 **6** 1 SPES OPESQVE SVNT haec quidem de his sunt, 20
 quae amant iungi. 2 SPES OPESQVE SVNT ut (*Sall. Iug.*
73, 6) 'res fidesque' <et> (*Plaut. Rud. III 3, 11*) 'res
 fortunaeque'.

4 SE RE.] se se *OV*, se *RC* | in tempore *add. Schoell* | oportuna *R* || 5 ἐπιτακτως *V*, **** *RC*, *om. O* || 8 ES — animo *om. RCO* || 9 animis] annis *RC* || 11 ITA TENE] itane te (*sic et O*) vel itane *codd. Ter.* | ἐν υποκρίσει *V*, **** *RC*, *om. O* || 13 o. 1.] a. *codd.* | p. — et *add. W.* (*duce Steph.*) | seruo *RC* || 16 facit *CO* || 17 patiretur mali *RC* | lege *C*, leg. *R* | quia] pro *C* || 18 ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ *cod. Cuiac.*, τῶν μετῶν *V*, **** *RCO* | Plautus est potitus hostium vel p. est h. vel p. h. est; *ad Epid. IV 1, 35* hostium est potita rettulit *Westerh.* || 20 haec — svnt *om. RC* || 21 amant iungi *cod. Cuiac.*, amantum *O*, amant *V* || 22 et *add. Schoell* | res fortunaeque ut *vid. cod. Cuiac.*, *om. rell.*

- 471 7 QVI ABIERIS mollius quam 'fugeris'.
 472 8 SED EA CAUSA quod 'abieris'.
 474 10 NUMQUID PATRI SVBOLET conuenientiam suam et
 Phormionis dicit.
 477 13 1 CONFVTAVIT VERBIS conuicit, ut si diceret 'refu- 5
 tauit'. 2 Sed refutatio in rem est, confutatio in
 personam.
 478 14 1 EV PHORMIO <EGO QVOD POTVI PORRO> de se
 mediocriter per ἄλλειψιν, moraliter satis. 2 EGO QVOD
 POTVI PORRO ordine: primo dominum, post Phormionem, 10
 ultimum se posuit.
 482 18 1 HVC SALVVM NVNC PATRVVM GETA non optat
 saluum patruum venire secundum Apollodorum, et osten-
 dit non congruere salutem eius cum comodo suo.
 2 An non dicit malum esse et incommodum sibi, sed tan- 15
 tum magni terroris plenum aduentum patriui?
 484 20 PALAESTRA EXIT FORAS bene palaestram dixit
 lenonis domum, <a> quo est exercitus amator assidue.
 Plautus (*Bacch. I-1, 33*) '† ad sine a palaestra, ubi dam-
 nis desudascitur'. ⁶⁶ 20

2.

- 485 1 1 DORIO AVDI OBSECRE haec scaena in petitione
 est, quae saepe admittit deliberatiuae locum. 2 DORIO
 AVDI OBSECRE sunt qui sic legant, ut 'Dorio' dicat Phae-

1 qui] quod *codd.* | mollis quia *RC* || 2 sed <de> ea *O*,
 secunda *RC* | quod *W.*: quo *RC*, qua *OV*; quia *Steph.* || 4 con-
 uenientia sua *codd.*, *corr. W.* || 6 refutatio] -tauit *RC* | re *V* ||
 7 persona *V* || 8 ev] heus *V*, Tu *RCO* | mediocriter dese *C* ||
 9 ἄλλειψιν *V*, eclipsim *O*, **** *RC* || 12 hvc] hunc *CV* | saltem *C* ||
 13 secundum] sed *RO* | et] sed *Westerh.* || 15 et *om. C* || 17 bene]
 hem *R*, hen *C* | <eius> dixit *V* || 18 a quo] quo *RCOV*, a qua
schol. Ricc.; in qua *Steph.* || 19 ad sine a *RC*, adsit mea *O*,
 abstine a *V*; longe aliter Plautus hoc ipso loco corruptus, v. *append.* |
 damnis *V*, dem nisi *O*, demens *RC* || 21 haec — OBSECRE *om.*
O | haec *om. RC* || 22 deliberatiuum *V*

dria, 'audi' leno, 'obsecro' iterum Phaedria. 3 QVIN OMITTE 'quin' modo corripiendi uel imperandi uim habet, ut (*Verg. Ecl. III 52*) 'quin age'.

- 491 6 1 NE ALIQVID SVO SVAT CAPITI deest 'mali'. 'suat' autem appingat, affigat. 2 SVO SVAT CAPITI ἀποσιώπησις διὰ τὸν ἐδφημισμὸν. 3 'Suo capiti' dixit, cum dicturus esset 'Phaedriae', ut (*Verg. Aen. IV 640*) 'Dardaniique rogam capitis'.
- 493 8 1 FAENERATVM ab utili. 2 FAENERATVM ISTVD BENEFICIVM id est: a te faeneratum. 10
- 494 9 VERVM HERCLE HOC EST bene ipse dictum suum confirmavit.
- 495 10 CANTILENAM EANDEM c. ita dicitur uetus et uulgata cantio.
- 496 11 1 TV MIHI COGNATVS ab honesto. 2 TV PARENS 15 TV AMICVS <TV> secunda ἀποσιώπησις.
- 500 15 1 FALERATIS DICTIS honestis atque ornatis, quia dixit (*v. 11*) 'tu mihi cognatus, tu parens'. 2 Et quasi leno irridet honestatem et despicit.
- 501 16 1 MISERTVM EST εἰρωνεία. 2 HEI VERIS VINCOR 20 hoc sibi dicit adulescens.
- 502 17 1 NEQVE ANTIPHO ALIA CVM OCCVPATVS ESSET SOLLICITVDINE hoc dolet Phaedria, quod in eadem re laborauerit Antipho, id est in amore, quodque amare contigerit. 2 NEQVE ANTIPHO ALIA 'alia' minore aliqua sollicitudine quam haec est quam nunc gerit. 3 An 'alia' praeter hanc quam de me gerit? 4 Ordo et sensus hic est:
- 2 uim habet *V*, uim magis *O*, cum (tum *R*) aget *RC* || 4 NE] quin *codd. praeter O* | ALIQVID] quid *Ter. codd. Aδ* || 5 ἀποσιώπησις διὰ τὸν ἐδφημισμὸν *V*, diposiphosis * * * * * *O*, * * * * * *RC* || 9 ISTVD (*sic et Andr. III 2, 22*)] istuc *V* (*sic infra ad v. 31 et Ad. V 3, 37*) || 10 id est a te] id est ei a te *OV*, idem etate *RC*; id est mihi a te *Steph.* || 11 ipsum *RCO* || 13 c. om. *RC* || 15 MIHI — PARENS TV om. *C* || 16 aposiopesis *OV*, * * * * * *RC* || 18 tu <mihi> parens *V* || 20 ἰρωνεία *V*, ἕρωνεία *R*, εἰ * * * * * *C*, om. *O* || 21 adulescens dicit *V* || 22 ne *C* | ALIA] illa *C* || 23 hic *V* | dolor phedriae *RC* | quod] atque *C* | eandem rem *RCV* | laborauit *codd.*, corr. *Westerh.* || 24 amore <est> *RC* | quoque *RCO* || 25 alia] aliam *RC*

neque tum esset mihi hoc obiectum malum, cum Antipho alia sollicitudine esset occupatus, leui quapiam, non hac de nuptiis, quae est grauissima.

- 505 **20** VMQVAM VSUS VENIT opus fuit aut necesse fuit.
 506 **21** AVRIBVS TENEO LVPVM Graecum prouerbium 'τῶν 5
 ὄτων ἔχω τὸν λύκον' οὔτε γὰρ ἔχειν οὔτ' ἀφείναι δύναμαι'.
 508 **23** <NE PARVM> LENO SIES ἔλλειψις: deest <enim>
 'metuis'.
 511 **26** AERE EMPTAM SVO belle 'suo' quasi de tertia persona.
 516 **31** 1 CONDPLICAVERIT subiunctiuum pro indicatiuo, 10
 id est 'conduplicabit'. 2 Hoc est aliter (v. 8) 'faeneratum
 istuc beneficium pulchre tibi dices'.
 521 **36** NIHIL FERENTEM FLENTEM usitatum ueteribus ὁμοιο-
 τέλευτον.
 523 **38** TIBI QUIDEM EST OL. D. hic 'olim' futuri temporis 15
 est; nam leno de accipienda ab adulescente pecunia diem
 constituerat et inuenta meliore condicione anteceperat tem-
 pus cum adulescente praescriptum.
 525 **40** 1 IAM NE EA PRAETERIIT interrogatiue pronuntian-
 dum. 2 NON VERVM HAEC ANTECESSIT urbane leno 'haec 20
 antecessit', ut alii putant meretrix uendita, ut alii
 dies lenoni, <in> quam constitutum fuit. 3 An aperte
 leno perfidus mentitur? unde sequitur 'non pudet uani-
 tatis'. 4 Ergo plus est 'antecessit' quam 'praeteriit'.
 5 NON PVDET VANITATIS apparet supra lenonem de 25
 perfidia anticipati temporis esse confessum.

2 leni R || 5 τῶν — δύναμαι cod. Cuiac. (ed. pr., nisi quod
 λύκον ὄν οὔτ' ἔχειν), ***** RC, om. OV || 7 NE PARVM add.
 Steph. | leno scies elipsis V, om. RCO | enim add. Steph. ||
 8 metuis W. (cf. Plaut. Pers. IV 6, 4): mis V, mis · RC, om. O;
 uereris Steph. || 9 quia RCV || 10 <posuit> pro? || 11 id est
 om. V | conduplicauit RC, om. V || 13 ὁμοιοτέλευτον ed. pr.:
 ὁμοιοντενενη V, ***** O, om. RC; ὁμοιον τῶ γένει Steph.,
 ὁμοιοπτατον Schoell || 15 esto olim dies V, esto · L · d · <meliori-
 bus locus (cf. v. 37)> RC || 16 de om. RCO || 18 perscriptum
 CO || 19 praeterit V || 20 urbane — antecessit om. R | <ut
 hanc> leno urbane V || 21 putant — alii om. RC || 22 lenoni
 del. ?; olim in Schoell | in add. W. | An om. RC || 24 Ergo
 — VANITATIS L (ed. pr.), om. rell. || 25 <iam> non L

532 48 MEA LEGE VTAR iure lenonum scilicet, in quo
semper commodum prius est quam fides.

3.

- 534 1 QUID FACIAM *οικονομία* ad futurum exitum comoediae.
535 2 MINVS N. *υπερβολή*.
537 4 1 ADIVERIT secundum V pronuntiarī <non> debet. 5
2 ADIVERIT COMITER <'comiter'> ueteres dixerunt *παρά
τὸ κόσμος*.
540 7 QUID FACIAM comice, quamuis uterque intellegat
quid alteruter dicat, dissimulant tamen.
542 9 ETIAM TV HINC ABIS ut 'etiam tu stas? quid tibi uis?' 10
544 11 <NI ETIAM NVNC ME HVIVS CAUSA QVAERERE IN
MALO IUBEAS CRUCEM quasi dicat> 'in malo aliud
malum'.
547 14 RELINQVATVR PRECI bene 'preci'.
552 19 1 PEDETEMPTIM caute, a pedibus et temptando. 15
2 PEDETEMPTIM TAMEN hoc quidam sic accipiunt, tam-
quam Getae dicat Antipho, ut caute aggrediatur senem
fallere.
558 25 ISTA VERO VILIS EST amatorie.

1 MEA — VTAR *om. RC* | iure *Schoell: me RC, om. OV* | leno-
num *Schoell: -nem RC, -nia OV; -nis Eugr.* | in quo *RC, in qua
OV; Eugr. apud quem* || 3 QUID] tamen hoc *RC (unde?)*, qui
scaenae initium non agnoscunt, cf. infra et praef. vol. I p. XLIX |
*οικονομία V, οικονομία R, **** CO* || 4 N.] enim *RV* | *υπερ-
βολή RV, perbelle O, **** C* || 5 adiueris *V* | . u. *CV, n. R,*
om. O | non *add. Guyet* || 6 et iuuerit *RC* | comiter *add. Steph.* |
*παρά τὸ κόσμος R, παρακοσμομα V, putacosmos D, *****
CO || 8 QUID FACIAM] *hic nova scaena incipit in RC (D); cf.*
supra | comice *Westerh.: comiter codd.* || 9 quod *RCV* | dicat
RCO || 10 ETIAM — uis *om. Steph.* | tu stas quid *Schoell: ut si qua
codd.* || 11 NI — dicat *add. Steph.* || 12 <an malo iubeas quasi>
in malo *O* | aliud] aliquid *V* || 15 pedetentim *semper codd.;*
item tentando | caute — PEDETEMPTIM *om. R* || 17 ut] et *C* ||
19 ita nero *RCO* | utilis *RCOV*

- 562 29 SOLVS EST HOMO AMICVS AMICO Apollodorus 'μόνος ἐπίσταται φιλεῖν τοὺς φίλους'.

IV.

1.

- 567 1 QVID QVA PROPECTVS CAUSA H. narratio simplex.
 575 9 SENECTVS IPSA MORBVS EST Apollodorus 'τὸ γῆρας ἐστὶν αὐτὸ <****>'. 5
 577 11 HANC CONDICIONEM SI CUI TVLERO κνριολογία, quia ferre condicionem alicui dicimus.
 581 15 TE MIHI FIDELEM ESSE ATQVE EGO SVM AEQVE MIHI mire admixtum ante completam sententiam de extraneo 'te mihi fidelem esse' etc. 10
 583 17 TACEBIT DVM INTERCEDET FAM. incertum quando proditum iri se dicat, ante an post nuptias.
 586 20 VT ME EXCVTIAM legitur et 'executiat'.
 587 21 MEORVM SOLVS SVM M. <'μόνος> ἐγὼ γάρ εἰμι τῶν <ἐμῶν> ἐμός' Apollodorus. 15
 590 24 DONEC QVOD POLLICITVS SVM ut Vergilius (Aen. II 719—20) 'donec me flumine uiuo abluero'.

1 homo <παροιμία> ed. pr. | μονος ἐπίστατε φιλεῖν τοὺς φίλους V, μόνος ἐπίστατέ φιλεῖν τοὺς φίλους R, ***** C, om. O; μ- ἐπ- φ- τ- φ- ed. pr., μόνος φιλεῖν <γάρ> τοὺς φίλους ἐπίσταται Guyet; μ. ἐ. | φιλεῖν <ἐαντοῦ> τ. φ. Schoell || 3 profectus <est> R | h.] haec codd. || 4 τὸ γερὰς ἐστὶν αὐτο V, τὸ γερὰς-ἐστὶν αὐτὸ R, ***** C, om. O; νοσημα add. ed. pr. (cf. Kock); v. append. || 6 κνριολογία R, κνριολομία V, **** CO || 7 ferre Steph.: per V, prae RC, parere O | condicione RC || 11 FAM.] tam C, fa. RV || 12 an post] aut post V, τῆς RC | nuptiis R, -tiis C || 13 EXCVTIAM] execruiat V | et] ut RCO | executiat dett., -am RCOV || 14 m.] i V, m& R, m2 C, nam& O | ξο γὰρ ἐμμεν το μεμος et V, ***** C, om. RO; μονος γὰρ εἰμεμων εμος ed. pr. || 17 abluam ut vid. R